

Estymacja parametrów modelu liniowego z jedną zmienną objaśniającą przy pomocy Excela

W tym wypadku rozpatrujemy liniowy model ekonometryczny o postaci:

$$y_t = \alpha_0 + \alpha_1 X_t + \xi_t, \text{ lub } y_t = \alpha_0 + \alpha_1 t + \xi_t.$$

Przykład. Na podstawie następujących obserwacji zmiennych Y , X_1 i X_2

t	y_t	x_t
1	5	1
2	6	3
3	8	3
4	8	5
5	10	6
6	11	8
7	13	9

Oszacować parametry strukturalne modelu liniowego opisującego zależność zmiennej Y od zmiennych X .

Sposób 1. (funkcja - równania regresji)

W celu oszacowania wspomnianych w poleceniu parametrów a_0 , a_1 posłużymy się właśnie Excelem. Na wstępie wprowadzamy dane do arkusza.

	A	B	C	D	E
1					
2					
3					
4		t	Y	X	
5		1	5	1	
6		2	6	3	
7		3	8	3	
8		4	8	5	
9		5	10	6	
10		6	11	8	
11		7	13	9	
12					
13					

Następnie korzystając z gotowych formuł wybieramy funkcję REGLINP

a1	a0			
=REGLINP(				
REGLINP(znane_y; [znane_x]; [stała]; [statystyka])				

Znane_y zaznaczamy wartości zmiennej Y ; **znane_x** zaznaczamy wartości zmiennej X ; **stała** wpisujemy *prawda* (stała to tzw. wyraz wolny; w przypadku wyboru *prawda* wyraz wolny czyli parametr a_0 będzie liczony); **statystyka** ustawiamy na *fałsz*. Następnie wciskamy kombinację klawiszy **CTRL+SHIFT+ENTER**. Otrzymujemy następujący wynik:

Estymacja parametrów modelu liniowego
klasyczną metodą najmniejszych kwadratów – Excel – część 2

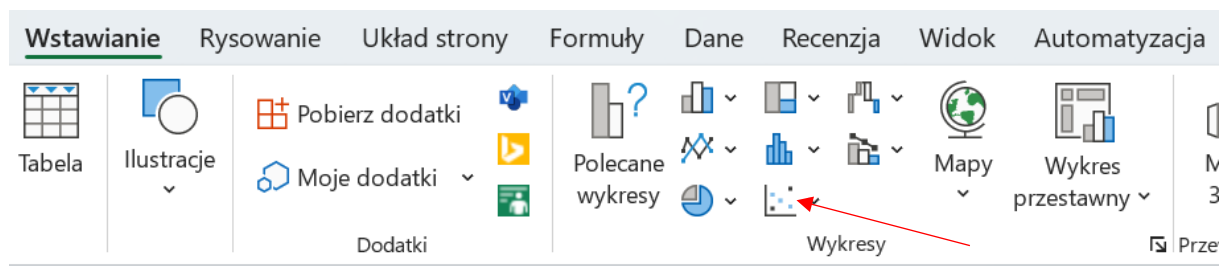
a1	a0
0,94	4,014286

Zatem model przybiera postać:

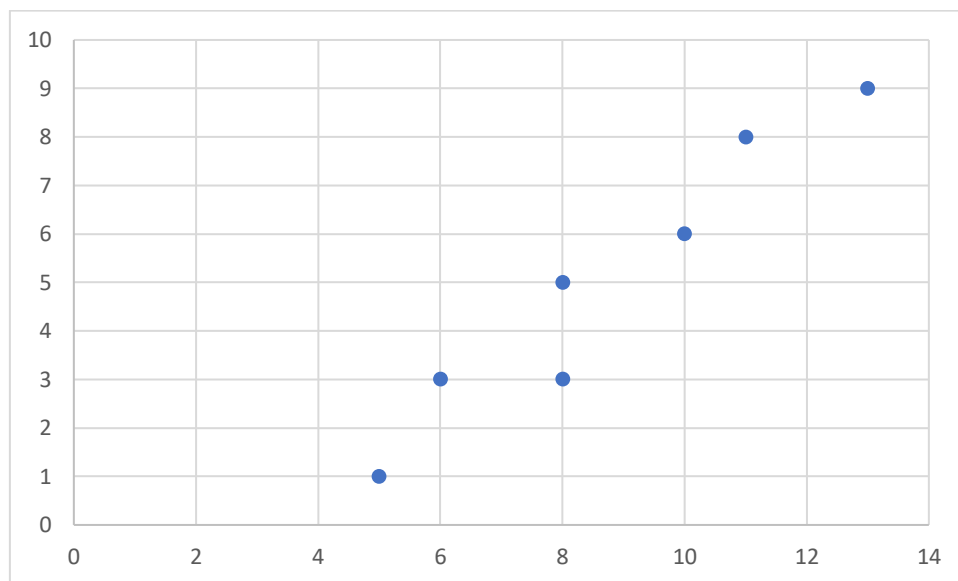
$$y_t = 4,01 + 0,94X_t + \xi_t$$

Sposób 2. (wykresy rozrzutu)

Zaznaczamy wartości zmiennej Y oraz X i w menu **Wstawianie** wybieramy opcję **wykresu punktowego**.

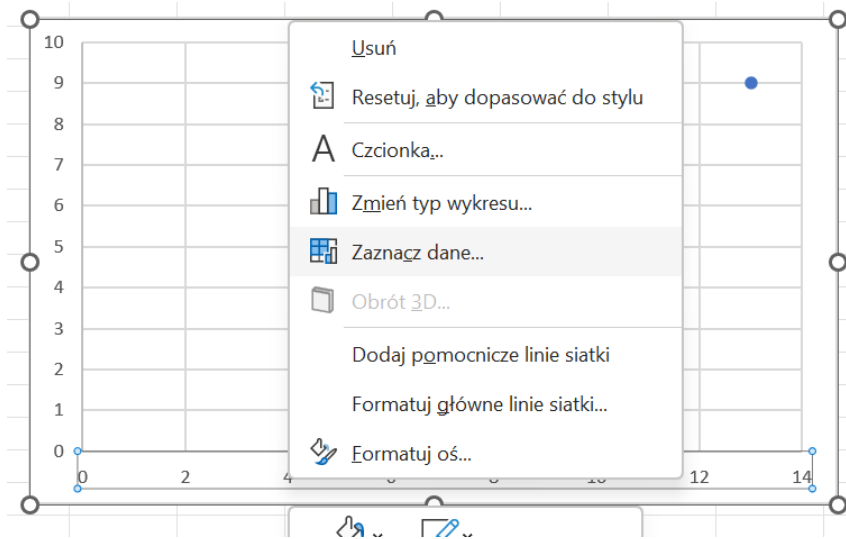

W wyniku tej operacji otrzymujemy wykres postaci:

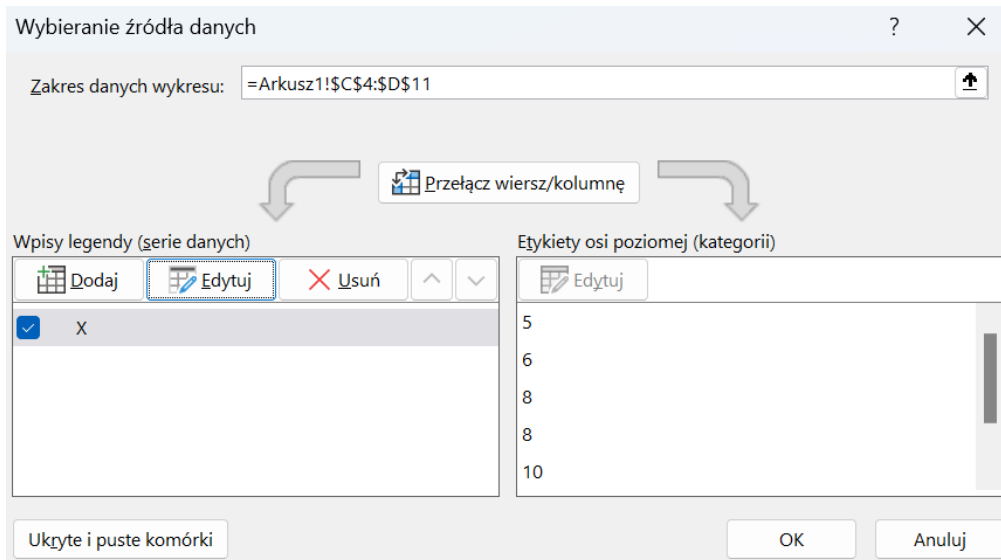

Ponieważ wartości X są przedstawione na osi pionowej a Y na osi poziomej należy dokonać zamiany osi. W tym celu klikamy na dowolną wartość osi X lub Y prawym przyciskiem myszy i wybieramy opcję **zaznacz dane**.

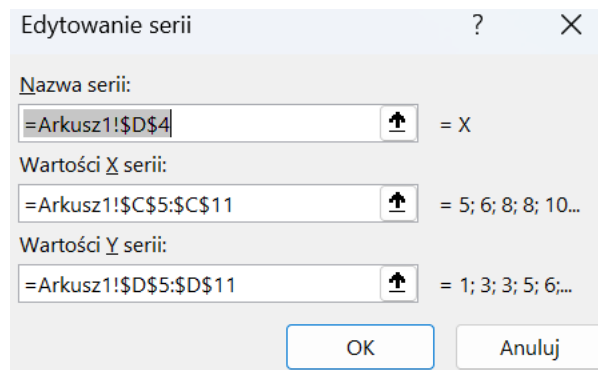
Estymacja parametrów modelu liniowego klasyczną metodą najmniejszych kwadratów – Excel – część 2

Wówczas otwiera nam się okno edycji osi i danych wykresu.

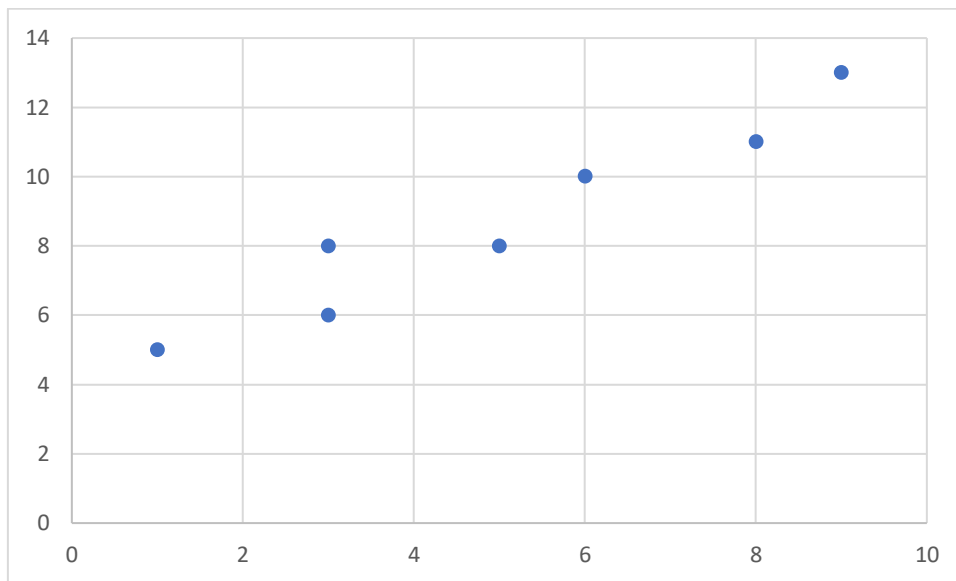

Klikając **Edytuj** dokonujemy wskazania właściwych danych opisujących osie.

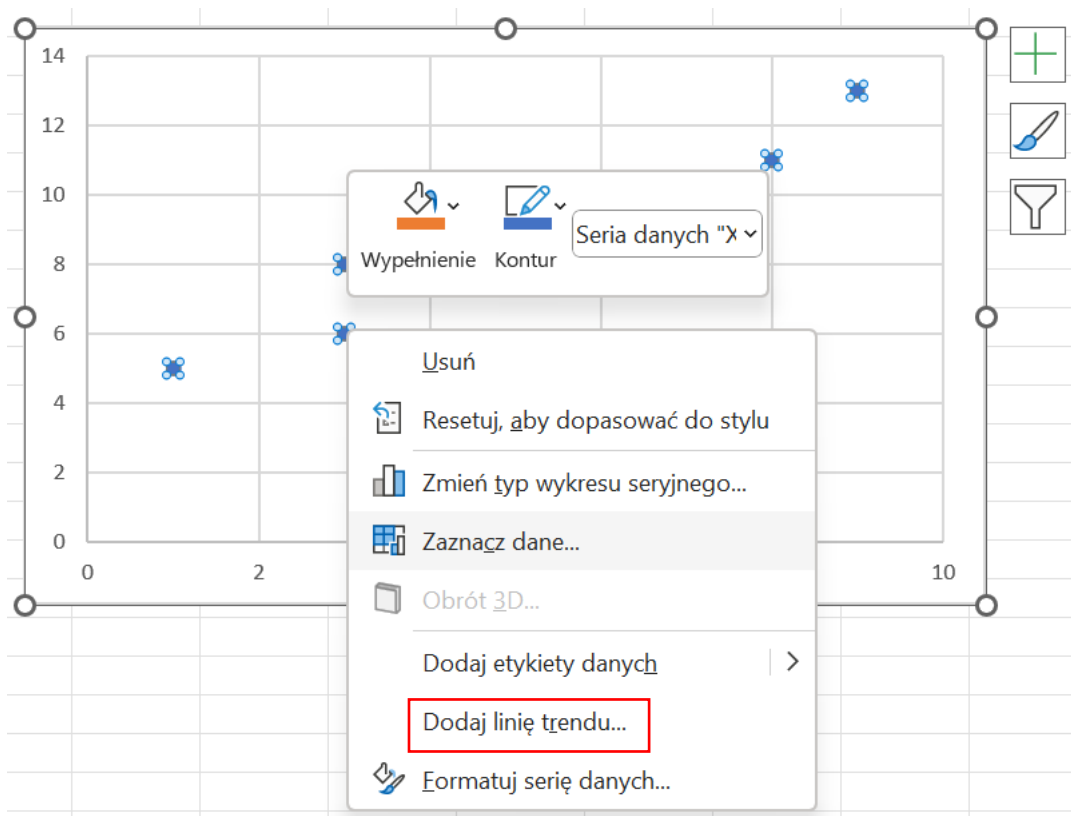

Finalnie otrzymujemy wykres postaci:

Estymacja parametrów modelu liniowego klasyczną metodą najmniejszych kwadratów – Excel – część 2

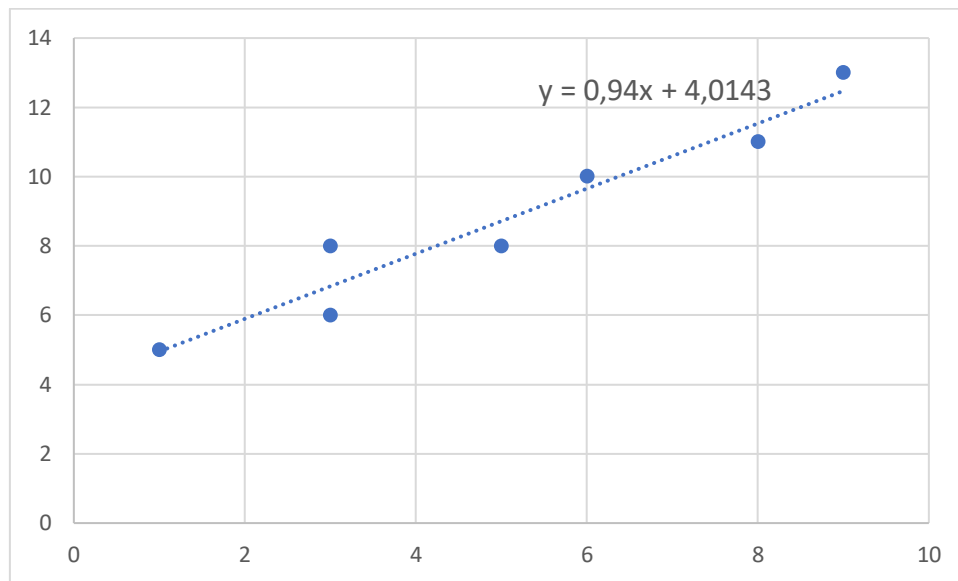
Następnie klikając prawym przyciskiem myszy na dowolny punkt wykresu wyświetla nam się menu:

Klikamy opcję **Dodaj linię trendu ...**

W wyniku tej operacji pojawia się okno **Formatowanie linii trendu**, którego zawartość pozwala na wykreślenie na wykresie dowolnego dostępnego trendu. Ponieważ naszym celem jest oszacowanie funkcji liniowej to taką też należy zaznaczyć 😊. Dodatkowo zaznaczamy również opcję Wyświetl równanie na wykresie. Pozwoli to nie tylko na wykreślenie prostej regresji ale również na podanie jej równania.

W wyniku tego otrzymujemy:

Kolejnymi sposobami jakie możemy wykorzystać w celu oszacowania parametrów modelu z jedną zmienną objaśniającą są metody (podejścia) przedstawione na poprzednich zajęciach - **Estymacja parametrów modelu liniowego klasyczną metodą najmniejszych kwadratów – Excel – część 1:**

Sposób 3. (macierzowy)

Sposób 4. (wykorzystanie narzędzia **ToolPak** czyli **Analiza danych**)

W przypadku modelu:

$$y_t = \alpha_0 + \alpha_1 t + \xi_t$$

postępowanie jest analogiczne, z tą jednak różnicą, że zmienną X zastępuje zmienna czasowa t .

Zadania do samodzielnego rozwiązania:

17. Na podstawie zawartych w tablicy 2.25 danych

Tablica 2.25

y_t	12	21	26	27	34
x_t	1	8	10	12	14

Źródło: dane umowne.

(a) Oszacować parametry strukturalne modelu $Y_t = \alpha_0 + \alpha_1 X_t + \varepsilon_t$ i zinterpretować otrzymane wyniki.

2.5. Udział braków w ogólnej ilości wyprodukowanych wyrobów wyrażony w promilach w pewnym zakładzie produkcyjnym w latach 1979 - 1985 kształtował się następująco:

lata	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
y_t	13	12	10	9	8	6	5

Oszacować parametry strukturalne